

Steiner Ferenc 1932–2010

„A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam...” Szent Pál apostol szavait veszem kölcsön, amelyek oly találóan illenek *Dr. Steiner Ferenc* professzor úrra, akit 2010. július 1-én szólított váratlanul magához a Teremtő.

Tisztelt gyászoló Család!

Kedves Kollegák, Tanítványok, Barátok!

Szomorú kötelesség gyűjtött bennünket össze, hogy végső búcsút vegyünk *Dr. Steiner Ferenc* professzor úrtól, a Miskolci Egyetem emeritus professzorától, a Geofizikai Tanszék egykori tanszékvezetőjétől, a vérbeli tudóstól, a kiváló tanártól és pedagógustól, kollégánktól, kedves Feri Bátyánktól.

Sikeres szakmai pályája teljes egészében egyetemünkhöz, tanszékünkhöz kötődik. A Geofizikai Tanszék volt első és egyben utolsó munkahelye is. A munkában fáradhatatlan volt, a tudományos igazság keresésében és annak megismerésében végtelenül precíz. Rendületlenül hitt a kitűzött céljai elérésében. A hozzávezető út azonban nem volt mindig simára kikövezve számára. Pályája végigfutásával járó harcait azonban sikerrel vívta meg. Június utolsó napjaiban kórházi ágyán is még szakmai problémák megoldásán vitakoztunk jó kedvűen, eszünkbe se jutott a közeli vég lehetősége.

Igazi tanár volt. Nem csupán azért, mert a megszerzett tudását azonnal továbbadta, hanem azért is, mert egyúttal nevelt is. Nevelt példamutatásával, nevelt széles körű, halhatatlan műveltségével. Magam is tanítványai közé tartozom, emlékeimben öröm hallgatóként, majd asszisztensként a Tőle kapott atyai tanácsokat.

78 éve, 1932. július 12-én született Sopronban, polgári családban. A patinás soproni evangélikus Líceum elvégzését követően a Szegedi Tudományegyetemen fizikát és matematikát tanult. A korán megmutakozó tehetsége és a tudomány iránti elkötelezettsége okán még hallgatóként Budó Ágoston professzor úr vette maga mellé demonstrátorként a Kísérleti Fizikai Intézetben. 1954-ben a Sopronban frissen megalapított Geofizikai Tanszéken lett tanársegéd a tanszékalapító Kántás professzor mellett. Azóta megszokás nélkül egészen haláláig a tanszék aktív munkatársa volt.

Dr. Steiner Ferenc
1932–2010

A Geofizikai Tanszék Miskolcra való átköltözését követően védte meg egyetemi doktori disszertációját 1963-ban, majd 1966-ban kandidátusi fokozatot szerzett. 1975-ben intenzív szakmai vitában megvédte téziseit, és ezzel elnyerte az akadémiai doktori fokozatot. 1977 óta egyetemi tanár, nyugállományba vonuláskor oktatói-kutatói munkásságának elismerésül a Miskolci Egyetem professzor emeritus címet adományozott számára.

Nyolc éven keresztül, 1991 és 1997 között vezette a tanszéket. Ehhez az időszakhoz kapcsolódik két új – a geoinformatika és a környezetgeofizika – szakirány elindítása. Sajnos a sikeres környezetgeofizika szakirány a közelmúltban a bolognai folyamat áldozata lett. Ebben az időszakban azonban nagyon nehéz feladatok is osztályrészül jutottak számára. A „Bokros-csomag” néven immár a közelmúlt történelmébe bevonult megszorító intézkedések következtében a tanszék személyi állományának több mint egyharmadát volt kénytelen elveszíteni. Ennek következményeit mind a mai napig viseljük.

Érdeklődése és szakmai-tudományos tevékenysége szerteágazó volt. Kezdetben a gravitáció, a mágnesség, a radiológia és a geotermia területén kutatott és ért el eredményeket. Különösen a gravitációs módszerek kutatásában volt sikeres. Nevéhez fűződik a lokális és regionális hatások szétválasztási eljárásainak fejlesztése, valamint számos, különböző célú gravitációs térkép szűrési módszerének kidolgozása. Az alkalmazott tudomány és fejlesztés sem állt távol tőle. Többek között radioaktív módszereket fejlesztett ki a szén minőségének meghatározására, amelyek a gyakorlati felhasználásig is eljutottak. Vezetésével radioaktív mérő- és automatikus minősítő rendszert dolgozott ki a tanszék, amellyel szállítás közben, már a bányában is elkülöníthetővé vált a meddő a széntől, akár szalagon, akár csillében szállították azt.

Kutatói munkássága második periódusában érdeklődése a statisztika irányába fordult. A geofizikai – és nem csak geofizikai – méréseket terhelő elkerülhetetlen hibák és bizonytalanságok hatását és befolyását kutatta a mérési eredmények kiértékelésre és értelmezésére vonatkozóan. Matematikusi-fizikusi képzettségére alapozva számos korszakos eredményt ért el munkatársaival a modern optimalizációs módszerek területén különböző robusztus, rezisztens mód-

szerek kidolgozásával. Ezek közül is a leggyakoribb értékek módszerét ragadom ki, amely a tanszékünk geofizikai inverziós iskolájában és nemzetközi együttműködésben nagyon sok kifejlesztett módszer és program szerves részévé vált.

Tudományos munkásságát több száz publikációban, négy könyvben és egy monográfiában – döntő részben német és angol nyelven – foglalta össze kutatótársaival. A tanszéki kollegáin kívül hazánk szinte valamennyi szakterületi kutatóintézetében és kutatóhelyén voltak vele aktívan együttműködő kutatók.

Egyetemi oktatóként sok és széles körű feladatot vállalt. Kezdetől fogva, egészen a legutóbbi időkig a Föld fizikája c. tárgyat tanította. Kezdetben a gravitáció és mágnesség, majd az utóbbi időkben a geostatisztika és geoinformatika szakterületein tartott magas színvonalú előadásokat a Miskolci Egyetem Bányamérnöki, majd később a Műszaki Földtudományi Kar szinte valamennyi hallgatója, illetőleg doktoranduszai számára. Előadásainak anyaga hat egyetemi jegyzetet ölelt fel.

Minden idejét a tudományos kutatómunkának és az oktatásnak, valamint családjának szentelte, amelyek teljesen kitöltötték életét. A közéletre, közszereplésre nem sok energiája jutott. Nem is vágyott erre – sem a zajos sikerekre, sem a bürokráciával való értelmetlen küzdelemre –, ez nem az ő világa volt. A Magyar Tudományos Akadémia Geofizikai Tudományos Bizottságának munkájában azonban szívesen és aktívan vett részt.

Sikeres életművét számos kitüntetéssel ismerte el a szakmai közösség. Az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, a Munka Érdemrend bronz fokozata, a Magyar Geofizikusok Egyesületének Egyed László Emlékérme és Tiszteleti tagsága elismerések mellett különösen büszke volt Akadémiai díjára, amelyet a leggyakoribb értékekről írt könyvéért kapott 1991-ben, valamint a Köztársasági Elnöki Ezüstéremre,

amelyet a Magyar Köztársaság elnökétől személyesen vehetett át 1999-ben.

Kivételes műveltségű ember volt. Az irodalmat és főleg a komoly zenét szenvedélyesen szerette, és művelte is. Koncertélményeit rendszeresen és lelkesen megosztotta velünk, tanszéki kollegákkal. Szépen zongorázott, barátaival rendszeresen adtak kamarakonzerteket saját örömükre, saját lakásukon. A műveltségéhez kifinomult intellektuális humorérzéke is társult. Tanszékünkön szinte szállóigévé vált egy borkóstolás alkalmával elhangzott megjegyzése, amellyel a pince egyik asztalát a matematikai analízis módszerével minősítette. Jóízű nevetése többé már nem hallatszik a tanszéki folyosón...

Tisztelt Steiner professzor úr! Kedves Feri Bátyánk!

A jó harcot megharcoltad, a pályádat végigfutottad, a hitet megtartottad. Fáradozásaid eredményei maradandóak: átadott tudásod és élettapasztalatod tanítványaidban, geofizikusmérnökök nemzedékeiben él tovább. Tudományos felismeréseid, kutatásaid eredményei publikációid sokaságában a jövő tudományos tárházának időt álló értékei.

A Miskolci Egyetem Szenátusa, a Műszaki Földtudományi Kar Tanácsa a Geofizikai Tanszék munkatársai, valamint tanítványaid és a geofizikusok közössége nevében most elbúcsúzom Tőled. Életed példa előttünk – művedet folytatjuk. Emlékedet kegyelettel megőrizzük.

Kedves Feri Bátyánk! Isten Veled!

Ormos Tamás

(Az itt közreadott megemlékezés Steiner Ferenc professzor úr temetésén, 2010. július 30-án Miskolcon, a Szentpéteri kapui temetőben hangzott el.)

Beslényi Klára

1942 – 2010

2010. május 4-én vettünk búcsút a Rákoskeresztúri új köztemetőben szeretett munkatársunktól, *Beslényi Klárától*. Eltávozása megérdemelten csendes és békés volt, úgy, ahogyan élt. 1942. december 1-én született Budapesten. Tanulmányainak elvégzése és a gyakorlati idő letöltése után 1965-ben a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet Observatóriumi Osztályára került. Az intézetnek ez a részlege akkor még a Damjanich utcában működött, ahol rendkívül jó közösségi szellem uralkodott, így könnyen beilleszkedett az osztály életébe. Feladata volt a Tihanyi Földmágneseles Observatórium földmágneseles regisztrátumaiból az óraátlagok kiolvasása és táblázatba foglalása, ami rendkívüli precizitást igényelt. Munkáját lelkiismeretesen, a megkívánt pontossággal, gondosan és megbízhatóan végezte. Életét József Attila halhatatlan sorai vezérelték:

„... dolgozni csak pontosan, szépen,
ahogy a csillag megy az égen,
úgy érdemes.”

E sorok szellemében élt és dolgozott. 1970-ben a Geofizikai Intézet az új székházába költözött és itt az Observatóriumi Osztály mint Földfizikai Osztály folytatta munkáját. Ettől kezdve szakmai munkája mellett az osztály adminisztratív munkáját is el kellett látnia, amelyet ugyancsak a tőle megszokott színvonalon végzett, munkatársai teljes megelégedésére. Egy munkát sem adott ki a kezéből addig, amíg azt hibátlanak nem találta.

1994-ben nyugalomba vonult, de rész-munkaidőben továbbra is szívesen vállalt feladatokat. Ekkor már a legtöbb munkát számítógéppel kellett végezni; ezt is könnyen és szívesen megtanulta. A földmágneselesévkönyvek és fotoregisztrátumok digitalizálását végezte nagy lelkesedéssel és megbízhatósággal.

Nem felejtjük el csendes humorát, mindig célba találó megjegyzéseit. Megőrizük emlékezetünkben kedvességét, segítőkészségét, szerény és szeretetre méltó lényét.

Kedves Klárikánk, nyugodj békében!

A Földfizikai Főosztály munkatársai nevében:

Aczél Etelka

Beslényi Klára
1942–2010